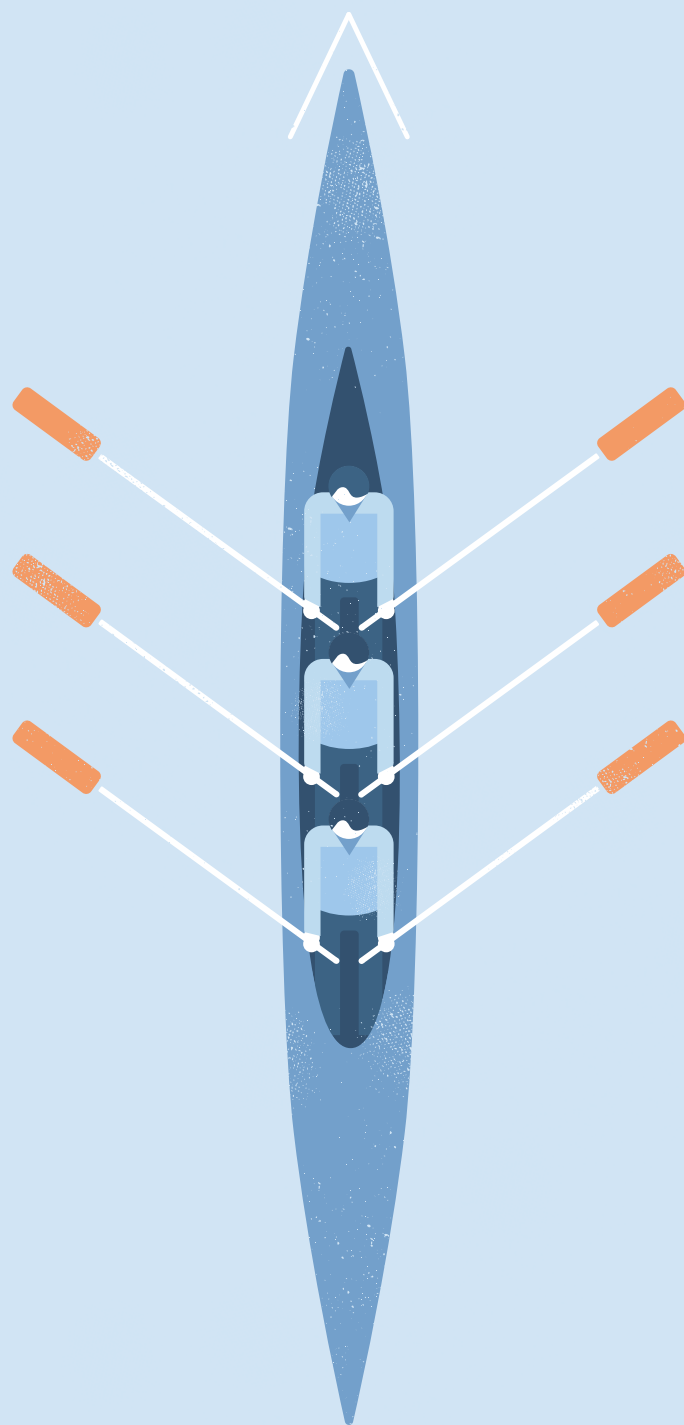

INVESTERANDE MEDLEMMAR

n är opinionsbildare för den
gsformen. Initiativtagare är
Arbetsgivarföreningen KFO.
kunskap och att bidra till
lden av kooperativt

INVESTERANDE MEDLEMMAR

SVENSK
KOOPERATION

Citera oss gärna men ange källan.
www.svenskkooperation.se
Stockholm 2018

1

BAKGRUND

Investerande medlemmar är ett relativt nytt begrepp som infördes i lagen om ekonomiska föreningar genom lagändring 2016. Det blev då möjligt för ekonomiska föreningar att ta in medlemmar som endast ska bidra till verksamheten med en medlemsinsats, lika med investerande medlemmar.

Lagen reglerar i övrigt väldigt lite om investerande medlemmar – i praktiken endast att möjligheten finns samt vissa rösträttsbegränsningar – så föreningen beslutar om alla andra villkor för investerande medlemmar. Därför är det nödvändigt att en förening som vill ha investerande medlemmar använder sina stadgar för att reglera vad som ska gälla för de investerande medlemmarna i olika avseenden.

Bestämmelserna om investerande medlemmar infördes för att förbättra ekonomiska föreningars möjligheter till kapitalförsörjning. Genom att anta investerande medlemmar kan föreningen få kapital från personer som inte behöver föreningens tjänster men som ändå är intresserade av att medverka i föreningen och som vill ha viss insyn och inflytande.

I förarbetena nämns flera exempel där investerande medlemmar kan förekomma. Ekonomiska föreningar i glesbygdskommuner kanske tillhandahåller viss service eller vissa tjänster till kommuninvånarna. Om verksamhet som avser till exempel barnomsorg eller äldreomsorg bedrivs av en ekonomisk förening, kan även andra boende än de

som deltar i föreningens verksamhet ha intresse av att föreningens verksamhet består och de kan därmed också vara beredda att bidra med ett visst kapital till föreningen. En kommun eller en allmännyttig stiftelse kan ha intresse av att gå in med kapital i en ekonomisk förening, till exempel inom kultursektorn, trots att kommunen eller stiftelsen själv inte avser att nyttja föreningens tjänster. Och när det gäller föreningar med ett mer socialt inriktat ändamål kan personer som själva saknar behov av att använda föreningens tjänster bidra till verksamheten genom en kapitalinsats.

Bestämmelserna om investerande medlemmar är flexibla och ger utrymme både för investerande medlemmar som enbart bidrar med lite kapital och för investerande medlemmar som går in med mycket betydande investeringar i kapitalplaceringssyfte till exempel pensionsfonder.

En förening kan ha olika kategorier av investerande medlemmar. Det kan vara tidigare ordinarie medlemmar, anställda i föreningen samt investerande medlemmar som bidrar med stora belopp. I stadgarna kan regleras att dessa kategorier kan ha olika villkor.

Det är inte möjligt att samtidigt vara både vanlig medlem och investerande medlem, eftersom det utmärkande för de investerande medlemmarna är just att de endast bidrar med en medlemsinsats. Av medlemsförteckningen ska framgå om en medlem är en investerande medlem.

2

INVESTERANDE MEDLEMMARS RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER

Investerande medlemmar har samma förvaltningsrättigheter som övriga medlemmar. De har rätt att närvara vid stämman, att yttra sig och att rösta. De kan klandra stämmobeslut och utöva olika slag av minoritetsrättigheter, såsom att begära att extra stämma sammankallas. Investerande medlemmars inflytande vid föreningsstämma är dock i viss utsträckning begränsad; vid omröstning på stämma får de investerande medlemmarnas sammanlagda röstvärde inte överstiga en tredjedel av det sammanlagda röstetalet.

Investerande medlemmar har också samma ekonomiska rättigheter som övriga medlemmar i föreningen – om inte föreningens stadgar säger annat. De har samma rätt som vanliga medlemmar vad gäller vinstutdelning och samma rätt som andra medlemmar att få tillbaka sina insatser när de går ur föreningen. De begränsningar, vad gäller tiden för återbetalning och beloppets storlek, som gäller för vanliga medlemmar, gäller också investerande medlemmar. Investerande medlemmar ska följa stadgarna och kan uteslutas om de bryter mot stadgarna på samma sätt som övriga medlemmar.

3

STADGEREGLERING

En ekonomisk förening som vill ha investerande medlemmar måste ta in bestämmelse om detta i stadgarna. Det krävs två tredjedelars majoritet bland de röstande för att införa en sådan stadgebestämmelse.

Stadgebestämmelser om investerande medlemmar bör precisera de villkor som en investerande medlem måste uppfylla för att bli medlem. Det är möjligt att sätta ett tak för hur många investerande medlemmar det får finnas i föreningen. En förening kan genom stadgebestämmelser begränsa och reglera vilka som kan bli investerande medlemmar på det sätt som föreningen anser vara lämpligt. Den så kallade öppenhetsprincipen gäller inom ramen för vad som angetts i stadgarna. Om stadgarna exempelvis säger att avgående ordinarie medlemmar kan bli investerande medlemmar så kan föreningen inte vägra någon avgående ordinarie medlem att bli investerande medlem.

Föreningen bör också ta ställning till om särskilda regler ska gälla för investerande medlemmarna i något annat avseende. De investerande medlemmar kan ha en annan insatsskyldighet än andra med-

lemmar och investerande medlemmars rätt till vinstutdelning eller återbetalning av insatser kan vara prioriterad (eller efterställd) övriga medlemmars. Genom bestämmelser i stadgarna kan de investerande medlemmarna ges ett större (eller mindre) inflytande vid val av styrelse eller revisorer.

Det är också möjligt att i stadgarna göra det mindre förmånligt att vara kvar som investerande medlem efter en viss tid till exempel genom att föreskriva att medlemsinsatsen inte återbetalas om medlemskapet varat mer än ett visst antal år eller att rätten till vinstutdelning upphör efter ett antal år. Motsatsvis kan en lång medlemstid premieras genom att rätten till återbetalning av insatser inträder först efter ett antal år.

Bestämmelser som ändrar villkoren för investerande medlemmar kan dock vara svåra att införa efter det att investerande medlemmar antagits. Därför är det viktigt att utforma stadgebestämmelser om investerande medlemmar med stor omsorg.

4

LAGREGLER

*I lagen finns endast två bestämmelser
om investerande medlemmar.*

Investerande medlemmar

1 kap 8 §

I stadgarna för en ekonomisk förening får det bestämmas att det får finnas medlemmar som inte ska delta i verksamheten enligt 4 § första stycket på det sätt som anges där utan som endast ska bidra till den verksamheten med en medlemsinsats (investerande medlemmar). Lag 2018:672.

Medlemmarnas rösträtt

6 kap 3 §

Varje medlem har en röst, om inte något annat har bestämts i stadgarna. I stadgarna får det bestämmas att en medlem får utöva sin rösträtt bara om vissa angivna villkor är uppfyllda.

Om investerande medlemmar deltar i en omröstning och de har mer än en tredjedel av det totala antalet röster som avges vid omröstningen, ska värdet av deras röster sättas ner så att det sammanlagt uppgår till hälften av det totala antalet övriga avgivna röster. Om omröstningen gäller ett beslut som kräver stöd av en viss andel av de röstande, ska resultatet av omröstningen räknas om på motsvarande sätt. Lag 2018:672.

1 kap. 8 § är den paragraf som innebär att investerande medlemmar kan finnas i en ekonomisk förening. Paragrafen säger att en förening i stadgarna kan bestämma att det får finnas investerande medlemmar i föreningen.

6 kap. 3 § innehåller en bestämmelse som begränsar investerande medlemmars inflytande vid föreningsstämman. Den får betydelse om investerande medlemmar har mer än en tredjedel av de avgivna rösterna vid stämman. Värdet av de investerande medlemmarnas röster ska då sättas ner, så att det sammanlagda värdet av dessa röster uppgår till hälften av det sammanlagda antalet övriga röster. I förarbetena ges följande exempel:

Vid en föreningsstämma deltar 90 medlemmar. Av dessa är 45 verksamma medlemmar och 45 investe-

rande medlemmar. Alla har lika rösträtt. Samtliga deltar i omröstningarna vid stämman. Av de 90 avgivna rösterna kommer därmed 45 att härröra från investerande medlemmar. Värdet av dessa 45 röster ska då sättas ner till sammanlagt 22,5, vilket innebär att värdet av var och en av de investerande medlemmarnas röster kommer att uppgå till hälften av en vanlig röst.

Lagen reglerar endast rösträtt vid föreningsstämma, inte rösträtt t.ex. vid krets- eller distriktsmöten där varje röstberättigad medlem, inklusive investerande medlemmar, en röst. Om fullmäktige fördelas i proportion till antalet röstberättigade medlemmar inom kretsen/distriktet ska även investerande medlemmar räknas – såvida stadgarna inte anger något annat.

VANLIGA FRÅGOR OCH SVAR OM INVESTERANDE MEDLEMMAR

Vad regleras i föreningslagen och vad beslutar respektive förening om?

Lagen reglerar endast att en förening i sina stadgar kan besluta att det får finnas investerande medlemmar i föreningen och att de investerande medlemmarnas rösträtt är begränsad vid föreningsstämman.

Föreningen beslutar om alla andra villkor för investerande medlemmar. Se kapitel 3 och 4.

Ska ramverket stå i stadgarna eller i tillämpningsföreskrifter?

Villkoren för investerande medlemmar bör anges i stadgarna. Se kapitel 3.

Vilken ställning har investerande medlemmar demokratiskt?

Investerande medlemmar har som utgångspunkt samma demokratiska rättigheter som övriga medlemmar. Investerande medlemmars inflytande vid föreningsstämma är begränsad genom att investerande medlemmars röster inte kan bli mer än en tredjedel av övriga avgivna röster. Se kapitel 2.

Rösträttsbegränsningen för investerande medlemmar gäller endast vid föreningsstämma. Vid krets- eller distriktsmöten har varje röstberättigad medlem (även investerande medlemmar) en röst. Se kapitel 4.

Vilken rätt till utdelning har en investerande medlem? Har alla medlemmar rätt till samma utdelning?

Investerande medlemmar har samma rätt till utdelning som övriga medlemmar om inte begränsningar införts i stadgarna. Se kapitel 2 och 3.

Kan man säga stopp, nu vill vi inte ha fler investerande medlemmar?

I stadgarna kan anges att det högst får förekomma ett visst antal medlemmar. Se kapitel 3.